

Akademien för Cirkuskonstens bevarande i Sverige

Stopvägen 123, 168 36 Bromma

cirkusakademien@gmail.com

Bromma 2017-10-19

Till Kommunstyrelsen i plenum!

Akademien för cirkuskonstens bevarande i Sverige (Cirkusakademien) instiftades 1973 och är en samanslutning av cirkusvänner, cirkus- och varietéartister och tidigare cirkusadministratörer som vill verka för cirkuskonstens bevarande i Sverige. Bl.a. genom skrivelser till myndigheter, departement och kommuner.

I bevarandearbetet finns också dokumentation via ett cirkusarkiv och bibliotek i Stockholm, ett cirkusmuseum i Höganäs samt förlagsverksamhet med tidning och skrifter.

Även om cirkus är en kulturform är de som driver cirkusverksamhet också företagare och näringsidkare. När ett industri- eller serviceföretag nyetablerar sig i en kommun är det en engångshändelse för företagaren.

En cirkus däremot "etablerar" sig under en turné mellan 120-180 ggr per år eftersom man har en ambulerande verksamhet. Det innebär en hel del administration och utgifter.

Vi i Cirkusakademien arrangerade 18 maj i år en seminariedag för cirkuskonsten i Solna i samband med ett cirkusgästspel i denna kommun.

- En av föredragshållarna för de 50-talet seminariedeltagarna från hela kultursverige var konsulten Gay Ljungberg från Halmstad som arbetar åt flera svenska cirkusföretag på frilansbasis.
Det Ljungberg sa om cirkusföretagande i Sverige idag 2017 anser vi vara mycket angeläget att få delge alla Sveriges kommunstyrelser och att det även leder till eftertanke och handling. Ljungbergs föredrag bifogas i detta brev.
- En annan talare vi seminariet var Mija Gustafsson från Vara Kommun i Region Västergötland. Vi bifogar Vara kommuns policy för kultur som är ett utmärkt exempel hur man som kommun aktivt arbetar för att underlätta/bistå alla gästande kulturevenemang – även cirkusar.
- Vi vill också påminna om att det finns en europisk handbok utgiven med stöd av Europakommissionen med namnet "Handledning rörande cirkusbesök i europeiska städer". Se kopia på dess förstasida i bilaga. Den går att ladda ner från Internet:
http://manegen.org/wp-content/uploads/2014/10/EuropeanCircusCharterSV_liten.pdf.
Har er kommun tagit till sig denna utmärkta handledning?

Med vänliga hälsningar

Roy Himsel

Akademidirektör, 0706-699 89 44

Hans Lindgren

Sekreterare i Cirkusakademien, 070-623 01 66

PS. Ni kanske funderar över det här med vilda djur på cirkus? Vi kan härmed informera er om att det inte sedan 2013 har någon svensk eller i Sverige utländsk turnerande cirkus haft vilda djur (främst elefanter och sjölejon) med på turné och/eller föreställning.

Sedan detta år förekommer i svenska cirkusar endast domesticerade djur, d.v.s. hundar, hästar, getter, grisar samt en och annan domesticerad djurart från annan världsdel som kamel och lamadjur. Uppgiften kan bekräftas av länsstyrelsernas besiktningsprotokoll som förs av länsveterinären vid cirkusarnas årliga säsongstart.

Ett erbjudande som man inte kan säga nej till!

Låt oss fantisera och tänka att du som läser detta på något vis har del i ansvaret för kulturfrågor i din hemkommun och att jag är konsult för en scenkonstgenre och här och nu presenterar ett guldkantat erbjudande till alla Sveriges kommuner:

Jag erbjuder tre större kompanier plus ett par mindre, som var och en besöker, 150 större och mindre tätorter och där framför en scenkonstföreställning som har 230-åriga traditioner i Sverige.

- Publikkapaciteten hos de tre större företagen är 600-1200 åskådare per föreställning.
- Priset på biljetterna ligger på facila 200-500 kr.
- Föreställningarna attraherar särskilt barnfamiljer och inkluderar människor som inte talar svenska eller som har funktionsvariationer.
- Gruppen har med sig spellokalen, ett modernt föreställningstält.
- Vid en internationell jämförelse håller föreställningarna en hög konstnärlig nivå.
- Föreställningarna genomförs utan bidrag från samhället.

Detta är ingen framtidsvision utan läget som det är idag. Cirkusar har spelat föreställningar i Sverige i över 200 år och är den kulturgenre med live-föreställningar som har den största geografiska spridningen i vårt land. "Låt hela Sverige leva" är en slogan som passar in på cirkuskonsten.

Cirkusen har överlevt i 200 år mycket tack vare sin förmåga att anpassa sig till förändringar i det omgivande samhället. De föreställningar som spelas i år har inget förlegat eller musealt över sig utan är en produkt av Sverige och världen 2017.

Utan att det ingår i någon beslutad målsättning och förmodligen utan att de har en aning om det, är dock Sveriges kommuner i full färd med att tacka nej till det guldkantade erbjudandet och utrota cirkuskonsten efter 200 år i vårt land, åtminstone i sin egen kommun.

Hur gör man det? Jo, man slår sönder infrastrukturen:

- Cirkusplatser i centrala lägen är en nödvändighet för att orten skall kunna få en cirkusföreställning. Kommunerna är i full gång med att förtäta sina tätorter och grusplaner läggs ner och ersätts i bästa fall med konstgräs så att barn och unga kan spela fotboll, men cirkusen kan inte använda konstgräsplaner. Det finns både stora och små kommuner som helt saknar en kommunal cirkusplats. Och de blir fler för varje år.
- Ansökningsavgifter, hyra av cirkusplats och tillstånd att affischera tar en allt större andel av cirkusarnas intäkter. 5–6000 kr i platshyra betyder ingenting för en kommun, men för en cirkus som skall betala hyran 150-180 dagar om året är det mycket pengar. En miljon! De ökande avgifter som stat och kommun tar ut är i sig ett hot mot cirkuskulturens fortlevnad och definitivt mot cirkusföreställningar i den egna kommunen.
- Genom att starkt reglera, begränsa och i många fall helt förbjuda tillfällig affischering så omöjliggör eller försvårar många kommuner för cirkusarna att marknadsföra sig mot sin publik.
- Reklambortfallet är dessutom svårt att kompensera pga förändringar i samhället: de flesta brevlådor har märkts med "Reklam – nej tack", barnfamiljer prenumererar inte på dagstidningar och kostnaden för TV- och radioreklam är för hög för all kulturverksamhet.
- Flera kommuner har tagit intryck av militanta djurrättsaktivister, som utan faktastöd anklagar cirkusarna för djurplågeri, i sin kamp för ett samhälle där det inte finns några tamdjur.

Om invånarna i din kommun kommer att kunna se en levande cirkusföreställning på hemorten i framtiden och framtiden är redan här, beror alltså helt på de beslut som din kommun fattar i frågor som rör tillgängliga cirkusplatser, möjlighet att affischera och kostnaderna för detta.

Gay Ljungberg, konsult i cirkusbranschen, Halmstad